

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. Ch.**, zast. JUDr. Alexandrem Királym, Ph. D., advokátem se sídlem L. Podéště 1883/5, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2015, č. j. MPSV-UM/9535/15/9S-OLK, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 27. 12. 2016, č. j. 72 Ad 12/2015 - 65,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi JUDr. Alexandru Királymu, Ph. D. **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1.573 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek, jímž Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2015, č. j. MPSV-UM/9535/15/9S-OLK.

[2] Krajský soud při posuzování věci vycházel z následujícího skutkového stavu. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Olomouci (dále jen

„*správní orgán I. stupně*“) ze dne 16. 5. 2013, č. j. MPSV-UP/776209/13/AIS-SSL, byl žalobci od června 2013 snížen příspěvek na péči z 8.000 Kč na 800 Kč měsíčně. Správní orgán I. stupně vycházel z posudku lékařské posudkové služby OSSZ Přerov ze dne 13. 2. 2013, který byl vypracován mj. na základě sociálního šetření provedeného dne 31. 10. 2012. Podle posudku potřebuje žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při třech úkonech ZŽP (základních životních potřeb ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách): péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. V řízení o odvolání byla závislost žalobce posouzena dne 16. 9. 2015 Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „*PK MPSV*“), a to za přítomnosti žalobce a jeho rodičů. PK MPSV, jejímž členem byl i psychiatr, provedla vlastní vyšetření žalobce a vyslechla sdělení otce. Oproti OSSZ vyhodnotila jako nezvládanou ZŽP také orientaci. Ve svém rozhodnutí žalovaný rozebral jednotlivé ZŽP z hlediska posudkových kritérií a uvedl, že uznání třetího stupně závislosti v roce 2007 bylo posudkovým omylem, neboť posudkovým lékařem OSSZ byl uváděn těžký organický psychosyndrom, který však nebyl prokázán žádným lékařským vyšetřením. Posudkový omyl se pak podle žalovaného opakoval i v roce 2009; k přehodnocení došlo až v roce 2013. Zdravotní stav žalobce přitom zůstal a zůstává prakticky nezměněn. Posudek PK MPSV žalovaný vyhodnotil jako bezrozporný, objektivní, úplný a přesvědčivý. Sociální šetření dle žalovaného nebylo v korelaci se schopností žalobce zvládat ZŽP, neboť vycházelo především ze sdělení žalobce a jeho rodičů, nikoli z pozorování žalobce a zjišťování jeho schopnosti samostatného života v přirozeném sociálním prostředí.

[3] Po posouzení věci dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná. Shodně se žalovaným vyhodnotil posudek PK MPSV za úplný, přesvědčivý, bezrozporný, aktuální, celistvý a odborný. Pokud jde o celkové zvládání ZŽP, soud poukázal na posudkové zhodnocení, ve kterém je uvedeno, že duševní stav žalobci umožňuje je zvládat bez cizí pomoci. Od roku 1998 trpí žalobce pouze lehkou mentální retardací na nejnižším stupni. Jedná se o hraniční stav mezi nízkým podprůměrem inteligence a lehkou mentální retardací. Objektivizace této skutečnosti byla důvodem ke změně stupně závislosti. Soud neshledal ani rozpor posudku s § 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách, neboť posudek PK MPSV i rozhodnutí žalovaného jsou v souladu s posudkovými kritérii uvedenými v citovaném ustanovení i ve vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Pro nezvládání ZŽP je třeba, aby porucha byla úplná nebo těžká, avšak o takovou poruchu se u žalobce nejedná, což ostatně netvrdil ani sám žalobce. Oproti prokázaným skutečnostem stojí pouze tvrzení rodičů žalobce, která však nemohla posudkový závěr zvrátit neboť sociální šetření je pouze jedním z podkladů posouzení stupně závislosti. Jako nedůvodné shledal krajský soud také námitky, že rozhodnutí žalovaného bylo pro žalobce nepředvídatelné, a že vyhodnocení určení třetího stupně závislosti v letech 2007 a 2009 jako posudkový omyl je nepřípustné a medicínsky vulgární.

[4] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“), konkrétně z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a v jiných vadách řízení před soudem, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[5] Stěžovatel namítal zejména rozpor postupu krajského soudu s předpisy, neboť dle svého tvrzení nejprve písemně soudu sdělil, že netrvá na ústním projednání věci, nicméně následně po poradě se svým právním zástupcem soudu písemně sdělil, že na ústním projednání věci trvá. Soud přitom rozhodl ve věci bez jednání. Dále uvedl, že 9. 6. 2016 urgoval vyřízení své žádosti ze dne 23. 5. 2016, ve které žádal o informaci, zda soud nerozhodne ve věci bez dodání znaleckého posudku, pokud by jeho vypracování stěžovatel znalci zadal. V napadeném rozsudku dle stěžovatele absentuje také bližší odůvodnění v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku a návrhem na vydání předběžného opatření.

[6] Další vadu rozsudku spatřoval stěžovatel v nepředvídatelném rozhodnutí o náhradě nákladů řízení a v jeho neúplném odůvodnění. Do nákladů nebyly zahrnuty například cestovní výdaje ustanoveného zástupce k poradě s opatrovníkem (otcem) žalobce a výdaje v souvislosti s nahlížením do správních spisů. Nadto v odůvodnění absentuje jakákoli argumentace soudu, ze které by vyplývalo, z jakého důvodu považuje provedené úkony za neúčelné. Za nesprávnou stěžovatel považuje také argumentaci soudu, že úkon nahlížení do spisu neodpovídá žádnému úkonu právní služby podle § 11 odst. 1 a 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „*advokátní tarif*“) a nepřipadá v úvahu ani aplikace odst. 3 tohoto ustanovení. Chybí také odůvodnění týkající se nepřiznání nákladů za sdělení žalobce ze dne 11. 11. 2016 a urgence žalobce ze dne 9. 6. 2016, které je možno podřadit pod § 11 odst. 3 advokátního tarifu.

[7] Krajský soud se tedy podle názoru stěžovatele dostatečně nevypořádal s jeho námitkami a argumentací. Z výše uvedených důvodů proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu podané v kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.) Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s. a dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, že krajský soud rozhodl ve věci bez ústního jednání, přestože stěžovatel toto jednání písemně požadoval. Po důkladném přezkoumání soudního spisu Nejvyšší správní soud konstatuje, že písemnosti, na které stěžovatel (bez jejich bližší specifikace) odkazuje, se v něm nenacházejí. Spis obsahuje všechny písemnosti uvedené ve spisovém přehledu, přičemž tyto jsou řádně a souvisle očíslovány a chronologicky seřazeny. Žádné číslo listu není vynecháno. Písemnosti, o kterých stěžovatel tvrdí, že je soudu zaslal (neznámo kdy), se nenacházejí ani ve spisovém přehledu. Jedná se tedy o nepodložená tvrzení stěžovatele. Současně ze soudního spisu vyplývá, že zástupci stěžovatele byla řádně zaslána výzva ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s., a to včetně příslušného poučení. Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbývá než konstatovat, že uvedená stížnostní námitka není důvodná.

[11] K námitce, že krajský soud nevzal v potaz návrh důkazu znaleckým posudkem, Nejvyšší správní soud předesílá, že se s tvrzením stěžovatele o nesprávném postupu krajského soudu neztotožňuje. Zástupce stěžovatele zaslal krajskému soudu dne 23. 5. 2016 žádost o sdělení, zda s rozsouzením věci vyčká do zpracování znaleckého posudku, pokud by jím znalce pověřil. Současně sdělil, že konkrétní znalec, kterého oslovil, se v současnosti této kauze nemůže věnovat a posudek by zpracoval v závěru roku 2016. Po urgenci ze dne 9. 6. 2016 krajský soud zástupci stěžovatele sdělil, že rozhodnutí ve věci bude vydáno v říjnu roku 2016. Na toto vyjádření soudu již stěžovatel nereagoval. Následně se dne 10. 11. 2016 krajský soud dotázal zástupce stěžovatele, zda vypracování znaleckého posudku objednal. Dne 11. 11. 2016 zástupce stěžovatele soudu sdělil, že s ohledem na informaci od soudu tak neučinil, avšak hodlá takový důkaz navrhovat, a proto žádá o informaci, zda v případě objednání posudku soud s rozhodnutím vyčká. Na to již nebylo ze strany soudu reagováno a dne 27. 12. 2016 bylo ve věci vydáno meritorní rozhodnutí.

[12] Ke skutečnosti, že krajský soud na žádost stěžovatele reagoval až po urgenci ze dne 9. 6. 2016, Nejvyšší správní soud uvádí, že se nejedná o vadu řízení, která by mohla způsobit nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Samotnou reakci soudu na uvedenou žádost pak zdejší soud považuje za adekvátní. Podle § 64 s. ř. s. se pro řízení ve správním soudnictví použijí přiměřeně ustanovení prvé a třetí části zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „*o. s. ř.*"), nestanoví-li tento zákon jinak. Ustanovení § 122 odst. 1 o. s. ř. stanoví, že dokazování provádí soud při jednání. Současně § 120 odst. 1 a 2 o. s. ř. stanoví, že účastníci jsou povinni označit důkazy k prokázání svých tvrzení a pokud tak neučiní, vychází soud při zjišťování skutkového stavu z důkazů, které byly provedeny.

[13] Krajský soud sdělil stěžovateli, že rozhodnutí ve věci bude vydáno v říjnu roku 2016. Tím mu dal dostatečný časový prostor k řádnému označení důkazu, tzn. konkrétního znaleckého posudku. Pokud se stěžovatel odvolával v žádosti na vytíženost konkrétního znalce, považuje tuto argumentaci Nejvyšší správní soud za neodůvodněnou, neboť se nejedná o jediného znalce v příslušném oboru (resp. o jediné dva znalce v příslušném oboru, jelikož stěžovatel podle svého tvrzení nejprve oslovil znalce jiného, který si však nepřevzal stěžovatelem zaslanou písemnost). Stěžovatel tak měl dostatečný časový prostor k oslovení dalších znalců a zadání znaleckého posudku k vypracování. Pokud by tak učinil a provedení důkazu znaleckým posudkem by řádně navrhl, bylo by povinností soudu rozhodnout o tom, zda navržený důkaz provede, a k jeho případnému provedení nařídit ústní jednání. Nadto je nutné podotknout, že před vydáním rozsudku ve věci samé se krajský soud zástupce stěžovatele dotázal, zda vypracování posudku znalci zadal. Je tedy patrné, že pokud by tak stěžovatel v daném časovém rozmezí učinil, soud by s rozhodnutím do zpracování posudku posečkal. Tvrzení stěžovatele v podání ze dne 11. 11. 2016, že důkaz znaleckým posudkem hodlá navrhovat (byť doposud žádného znalce jeho vypracováním nepověřil), pak Nejvyšší správní soud považuje za účelové, neboť stěžovatel měl několik měsíců na to, aby posudek znalci k vypracování zadal, avšak neučinil tak. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že ani tuto námitku neshledal důvodnou.

[14] Pokud jde o námitku týkající se absence bližšího odůvodnění v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku a návrhem na vydání předběžného opatření v napadeném rozsudku, Nejvyšší správní soud připomíná, že uvedené návrhy byly

zamítnuty samostatnými procesními rozhodnutími. Konkrétně návrh na přiznání odkladného účinku byl zamítnut usnesením ze dne 9. 3. 2013, č. j. 72 Ad 12/2015 – 50 a návrh na vydání předběžného opatření byl zamítnut usnesením ze dne 12. 4. 2016, č. j. 72 Ad 12/2015 – 55. Nedílnou součástí těchto usnesení jsou i jejich podrobná odůvodnění. Není povinností správního soudu takováto rozhodnutí opětovně odůvodňovat v meritorním rozsudku. Tato námitka stěžovatele tedy taktéž není důvodná.

[15] Za nedůvodné považuje Nejvyšší správní soud také námitky týkající se rozhodnutí krajského soudu o náhradě nákladů řízení o žalobě. Co se týče náhrady nákladů za nahlížení do spisu, Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že se nejedná o úkon právní služby ve smyslu § 11 advokátního tarifu. Odměna za něj tudíž nenáleží. Krajský soud naprosto správně odkázal na rozsudek ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 – 40, ve kterém zdejší soud konstatoval, že *„nahlížení a studium spisu (...) je třeba považovat za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., nikoli za samostatný úkon právní služby, jenž by byl svou povahou nejbližší prostudování trestního spisu při skončení vyšetřování ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 11 odst. 3 citované vyhlášky. V daném případě se jedná o nezbytný krok na počátku zastupování v řízení o kasační stížnosti, aby se ustanovený advokát s věcí seznámil, nejde tedy o úkon srovnatelný s prostudováním trestního spisu dle cit. ustanovení vyhlášky, k němuž dochází v průběhu trestního řízení, a to po skončení jeho přípravné fáze.“*

[16] Liché je také tvrzení stěžovatele, že v odůvodnění napadeného rozsudku absentuje argumentace, ze které by vyplývalo, z jakého důvodu považuje krajský soud provedené úkony za neúčelné. Soud se v odst. [60] napadeného rozsudku vyjádřil jak k „úkonu“ nahlížení do spisu, tak i k veškerým podáním zástupce stěžovatele (tzn. k návrhu na přiznání odkladného účinku a na vydání předběžného opatření i k podáním, které obsahovaly dotazy k soudu ohledně doby rozhodnutí a vypracování znaleckého posudku). Pokud jde o cestovní výdaje zástupce týkající se porady s opatrovníkem stěžovatele, je nutno poznamenat, že ze strany zástupce stěžovatele nebylo krajskému soudu zasláno žádné vyčíslení nákladů. V takovém případě soud při vyčíslení nákladů postupuje podle skutečností zřejmých ze spisu, ze kterého však žádný takovýto náklad vynaložený zástupcem stěžovatele nevyplývá.

[17] Pokud jde o poslední námitku, stěžovateli lze dát za pravdu, že v napadeném rozsudku absentuje bližší odůvodnění týkající se nemožnosti podřadit dotazy zástupce týkající se doby rozhodnutí soudu a vypracování znaleckého posudku pod § 11 odst. 3 advokátního tarifu. Soud pouze obecně konstatoval, že dle jeho názoru nelze na tyto úkony citované ustanovení aplikovat. Nicméně se nejedná o natolik závažnou vadu, že by mohla způsobit nezákonnost, resp. nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. V souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudky ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS či ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS), totiž nelze nedostatkem důvodů rozumět dílčí nedostatky odůvodnění rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Napadený rozsudek tudíž i přes tento nedostatek obstojí.

[18] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že námitky z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nejsou důvodné a napadený rozsudek Krajského soudu

v Ostravě – pobočky v Olomouci je zákonný. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[19] Náhradu nákladů řízení Nejvyšší správní soud s ohledem na § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovaný nemá na náhradu nákladů právo, neboť se jedná o věc sociální péče.

[20] Odměna soudem ustanoveného zástupce stěžovatele advokáta JUDr. Alexandra Királyho, Ph.D. a náhrada jeho hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti byla stanovena podle advokátního tarifu. Advokát učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, spočívající v podání kasační stížnosti, za který mu náleží odměna ve výši 1.000 Kč podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu a § 7 advokátního tarifu a režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celková částka náhrady nákladů stěžovatele na odměnu advokáta tedy činí 1.300 Kč. Odměna byla navýšena o částku odpovídající dani z přidané hodnoty (273 Kč), neboť zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty. Celková výše nákladů žalobce na řízení tak činí částku 1.573 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele, který je osvobozen od soudních poplatků, nese stát (§ 35 odst. 9 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2018

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu